

NHÂN RỘNG MÔ HÌNH NUÔI GIỐNG GÀ ĐỊA PHƯƠNG BẰNG PHƯƠNG PHÁP BÁN CHĂN THẢ Ở XÃ HÓA SƠN, HUYỆN MINH HÓA

TRẦN THỊ THU HIỀN

Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình

Trong những năm qua, hoạt động chăn nuôi gia cầm nói chung và nuôi gà nói riêng ở tỉnh Quảng Bình đã đạt được những kết quả đáng kể, số lượng đàn và sản lượng thịt liên tục tăng. Bên cạnh sự tăng lên về số lượng, chất lượng thịt cũng được nâng lên nhờ áp dụng các tiến bộ khoa học công nghệ, cải thiện hình thức nuôi và chất lượng con giống. Chăn nuôi gà đã góp phần đáng kể vào việc tạo việc làm và tăng thu nhập cho người dân; cải thiện chất lượng bữa ăn và nâng cao đời sống cho người dân nông thôn.

Tuy nhiên, việc chăn nuôi gà chưa phát triển tương xứng với tiềm năng và lợi thế của địa phương, còn rất nhiều khó khăn và bất cập dẫn tới hiệu quả kinh tế chưa cao và bền vững, chưa tạo ra nhiều việc làm và thu nhập cho người lao động. Người chăn nuôi vẫn còn bần khổ, trăn trở trong việc lựa chọn hình thức nuôi, quy mô nuôi, thời gian nuôi,... để đạt hiệu quả kinh tế cao nhất.

Xã Hóa Sơn là một xã miền núi rẻo cao của huyện Minh Hóa, tỉnh Quảng Bình, người dân nơi đây chủ yếu là sản xuất nông nghiệp. Mặc dù có lợi thế về diện tích đất vườn gò đồi lớn cho việc phát triển chăn nuôi gà thả vườn và nghề chăn nuôi gà có từ lâu, được nuôi rộng rãi trong các gia đình nhưng quy mô chăn nuôi ở đây có số lượng ít, chủ yếu theo phương thức chăn thả tự do, ít đầu tư thâm canh, công tác phòng trừ dịch bệnh không chu đáo nên dịch bệnh xảy ra thường xuyên, khả năng rủi ro cao nên chăn nuôi gà chưa phát triển mạnh.

Nuôi gà thả vườn là phương thức nuôi bán thâm canh; sau khi cho gà ăn no thì thả ra

khoảng vườn đã được vây lưới để chúng vận động tự do. Cách nuôi này có nhiều ưu thế về thời gian, công và vốn không quá sức đối với người chăn nuôi, chất lượng thịt gà ngon, đáp ứng nhu cầu tiêu thụ trên thị trường. Nhằm tạo cơ hội cho hộ nghèo có kiến thức về kỹ thuật chăn nuôi để phát triển kinh tế hộ gia đình, tạo việc làm, tăng thu nhập làm giảm tỷ lệ thất nghiệp và giải quyết khó khăn trong chăn nuôi hiện nay ở các địa bàn vùng miền núi, Đoàn Biên phòng Cà Xèng, Bộ đội Biên phòng tỉnh Quảng Bình đã thực hiện nhiệm vụ sự nghiệp KH&CN: Nuôi giống gà địa phương bằng phương pháp bán chăn thả tại xã Hóa Sơn.

Mục tiêu của nhiệm vụ là xây dựng mô hình nuôi gà thịt và sinh sản với giống gà địa phương bằng phương pháp bán chăn thả chất lượng tốt, đạt tiêu chuẩn vệ sinh an toàn thực phẩm và đảm bảo vệ sinh môi trường; Cung cấp con giống có chọn lọc, có năng suất cung ứng trên địa bàn; Khuyến cáo các hộ dân chuyển phương thức chăn nuôi truyền thống sang phương thức chăn nuôi bán thâm canh.

Mô hình nuôi gà thịt và sinh sản với giống gà địa phương được thực hiện với quy mô 900 con, được nuôi ở 6 hộ, mỗi hộ 150 con tại xã Hóa Sơn, huyện Minh Hóa. Trong đó, tuyển chọn gà sinh sản, mỗi hộ từ 35-40 con, còn lại là gà thịt.

Để triển khai theo đúng tiến độ, cán bộ kỹ thuật đã tổ chức tập huấn về kỹ thuật nuôi gà bán chăn thả, hướng dẫn chuẩn bị chuồng trại, cách nuôi dưỡng chăm sóc gà theo từng giai đoạn, công tác phòng và điều trị một số bệnh thường gặp ở gà. Theo đó, trước khi đem gà về

nuôi cần chuẩn bị đầy đủ mọi điều kiện vật chất kỹ thuật như: Chuồng nuôi, máng ăn, máng uống, giàn đậu, sân thả. Tất cả phải được khử trùng trước khi sử dụng từ 5-7 ngày. Diện tích chuồng trại: từ 25-30m², sân vườn rào lưới: từ 100-150m², quy mô 6-7 con/m², đảm bảo thoáng mát mùa hè, kín ấm vào mùa đông. Chuồng được cất theo hướng Đông hoặc Đông Nam để hứng được nắng sáng và tránh được nắng chiều. Chuồng úm gà được che bạt xung quanh tránh rét cho đàn gà và sưởi ấm cho gà bằng đèn...

Từ tháng 11/2017, Đoàn biên phòng đã cung ứng 900 con gà giống địa phương 30 ngày tuổi, khỏe mạnh, đạt tiêu chuẩn cho 6 hộ tham gia mô hình. Các hộ tham gia mô hình được cấp phát về con giống và được hỗ trợ thức ăn hỗn hợp, vật tư, vắc-xin phòng bệnh. Trong quá trình chăn nuôi, các hộ cơ bản đã tuân thủ theo đúng quy trình, tất cả đàn gà đều được tiêm phòng vắc-xin đầy đủ và đúng lịch tiêm phòng theo giai đoạn sinh trưởng, phát triển. Về kỹ thuật chăm sóc, bà con cũng đã biết áp dụng những kiến thức được tập huấn trong khâu phối trộn thức ăn hữu cơ, tận dụng phế phụ phẩm nông nghiệp sẵn có kết hợp với thức ăn hỗn hợp, không sử dụng kháng sinh hay chất kích thích tăng trưởng. Gà được thả trong khuôn vườn được giữ vệ sinh, có lưới chắn xung quanh ngăn ngừa sự tiếp xúc giữa gà với mầm bệnh, đảm bảo cho gà được khỏe mạnh, hạn chế được dịch bệnh.

Sau 24 tuần chăn nuôi gà theo phương pháp an toàn sinh học, gà sinh trưởng tốt, không mắc dịch bệnh và lớn nhanh hơn, thời gian nuôi ngắn hơn, tiết kiệm được thức ăn so với chăn nuôi truyền thống, thịt gà chắc, có độ thơm ngon. Tỷ lệ sống đạt 85,33%, cao hơn so với phương thức chăn nuôi truyền thống. Trọng lượng gà bình quân 24 tuần đạt 1,54kg. Mỗi gà mái đẻ từ 10-12 trứng/mái/lần đẻ/tháng. Năng suất bình quân đạt từ 80-100 quả/năm. Nhìn chung, gà có chất lượng thịt

thơm ngon phù hợp với xu thế hiện nay “giảm thịt màu đỏ tăng thịt màu trắng”.

Qua gần 6 tháng nuôi, việc chăn nuôi gà thịt thả vườn bước đầu đã đưa lại hiệu quả kinh tế. Lãi trung bình mỗi hộ là trên 2,5 triệu đồng/tháng. Hiện số gà sinh sản các hộ gia đình đang cho đẻ và ấp nên chưa thống kê hiệu quả đối với đàn gà sinh sản, chỉ tính gà theo hướng thịt. Số tiền thu được không lớn nhưng đối với các hộ gia đình có số vốn đầu tư ban đầu nhỏ, đặc biệt là ở những địa phương miền núi, vùng sâu vùng xa thì đây là một hướng đi đúng giúp các hộ vươn lên thoát nghèo.

Mặc dù hiệu quả kinh tế chưa cao nhưng mô hình đã tạo công ăn việc làm cho các hộ gia đình trong những lúc nông nhàn, từng bước giúp các hộ gia đình có cuộc sống ổn định vươn lên thoát nghèo bền vững. Bên cạnh đó, đã đào tạo được đội ngũ cán bộ kỹ thuật, nông dân về quy trình kỹ thuật chăn nuôi gà. Mô hình thực hiện góp phần nâng cao năng lực quản lý của đội ngũ cán bộ đội biên phòng; qua mô hình góp phần càng gắn bó, tạo mối quan hệ đoàn kết quân dân, giúp dân xóa đói, giảm nghèo, vươn lên trong cuộc sống.

Điều ghi nhận được từ mô hình này đó là đã làm thay đổi tư duy, nhận thức cho bà con nông dân, từ đó dần thay đổi phương thức chăn nuôi cũ kém hiệu quả. Các hộ tham gia mô hình biết tính toán khẩu phần ăn trong ngày, biết phối trộn thức ăn cho từng giai đoạn phát triển của gà, biết cách tiêm phòng, phát hiện và điều trị một số bệnh thường gặp, biết cách ghi chép sổ sách, theo dõi hạch toán kinh tế khi chăn nuôi.

Từ mô hình chăn nuôi gà địa phương bằng phương pháp bán thả ở xã Hóa Sơn, hy vọng mô hình này sẽ được nhân rộng ra ở các địa phương trong tỉnh, để người chăn nuôi quen dần với phương pháp sản xuất mới, tạo ra sản phẩm an toàn cho người sử dụng, góp phần bảo vệ sức khỏe cho cộng đồng ■